

Kenneth Roy Donk, de schrijver van het boek *De geheimenis achter het Surinaams volkslied* dat in twee boekwerken is uitgekomen, één voor de jeugd en één voor volwassenen, dankt de Schepper voor zijn barmhartigheid en genade.

Hij is een ingezegende pastor en apostel van de Nickerie City Church die valt onder Open Bible, welke organisatie gemeentes heeft over de gehele wereld. Open Bible heeft haar oorsprong in de Verenigde Staten van Amerika.

K.R. Donk is geboren te Paramaribo op 12 juli 1953, maar woont al 43 jaar in Nickerie waar hij op sociaal, cultureel, maatschappelijk, politiek en geestelijk gebied een bijdrage levert.

Hij is houder van de Dadien-Bhailal Award, die hij op 7 oktober 2007 ontving van de St. Vrienden van Nickerie gevestigd in Nederland. Op 24 november 2011 is hem de Eremedaille in Ridder toegekend door de President van de Republiek Suriname.

Alles wat God niet, deels of aan een beperkte groep mensen bekendmaakt, is een geheimenis. Zie daarom de titel van dit boek: *De geheimenis achter het Surinaams volkslied*.

Lukas 8, vers 10: *En Hij zeide: U is het gegeven de geheimenissen van het Koninkrijk Gods te kennen, maar aan anderen worden zij gepredikt in gelijkenissen, opdat zij ziende niet zien en horende niet begrijpen.*

De schrijver levert met dit boek een bijdrage aan de hoop en het geloof die God ons geeft, dat Hij het land en volk van Suriname zal verheffen.

God zij met ons Suriname.

ISBN: 978-99914-0-116-4

9 789991 401164

De geheimenis achter het Surinaams volkslied

**De geheimenis
achter het
Surinaams volkslied**

Apostel K.R. Donk

De bijbelteksten die in dit boek voorkomen, komen uit de Nederlandse bijbelvertaling van 1951.

Eerste druk, 2019

ISBN 978-99914-0-116-4

© 2019 K.R. Donk

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without prior written permission from the publisher.

Omslagontwerp: Tatiana Scheuer

Grafische verwerking: Vaco Press N.V., Paramaribo

Inhoudsopgave

Voorwoord	7
Inleiding	9
1. God zij met ons Suriname	10
De tekst van het Surinaams volkslied.....	10
De Absolute Enige Vader, de Alpha en Omega.....	11
Er is geen dwang in godsdienst.....	12
Zouden wij leugenaars of huichelaars zijn?	14
God stelt de overheden in, na Gado pot mi dya.....	16
2. Hij verheff' ons heerlijk land	21
Gerechtigheid is een vrucht die in vrede wordt gezaaid	22
Hij zelf noemt Sion zijn volk	24
3. Recht en waarheid maken vrij.....	28
Politiek en religie gaan samen.....	28
Het lied van het volk en van de staat.....	30
Dwaas en verstandeloos?	32
Recht en waarheid maken vrij	34
4. Al wat goed is te betrachten	36
Hart tot hart, ziel tot ziel, geest tot geest.....	36
Het hart van dit volk is vet geworden	37
Wat een mens zaait, zal hij oogsten	40
5. Gado de wi fesiman	42
Leider, Gids en Leermeester.....	42
Meester, Rabbi, Rabboeni.....	44
6. Strei de f' strei wi no sa frede	48
Overheden en machten der duisternis	48
Begeerte, hartstocht en geldzucht	53

7. Aan Zijn grond zijn wij verpand	55
J.A.G. Koenders, C.A. Hoekstra, C. de Puy, H. de Ziel	55
Zegeningen, maar ook waarschuwingen.....	56
Aan Zijn grond zijn wij verpand.....	59
Nawoord.....	61

Voorwoord

Geachte lezer,

Bij de totstandkoming van dit uniek boekwerk is de inspiratiebron het woord van God geweest dat van oudsher een krachtige inslag heeft op de mens, ongeacht welk geloof men belijdt. Voor elke recht gearde burger is het hijsen of het hoog laten wapperen van de nationale vlag waar ook ter wereld, een waardevolle handeling. Men kan het hijsen van de vlag vergelijken met het hogerop willen zien, aldus vooruitgang zien, van het land waar men burger en inwoner van is. Een momentopname die gedragen wordt door een gedachte van groei, hoop en standvastigheid. Het volkslied dat hierbij gezongen wordt, veert het land op de wijze, waarbij het nationaal gevoel wordt aangewakkerd. Vanzelfsprekend wordt men geïnspireerd om het gezongene tot zich te nemen en uit te dragen.

Een bijzonder boek met goddelijke inslag geschreven door de heer Kenneth Roy Donk, die het als taak op zich genomen heeft deze unieke opdracht met voldoening vanuit het geloof in Christus uit te werken. De heer Donk, geboren in het district Paramaribo, is van huis uit leraar geweest tot aan zijn pensioengerechtigde leeftijd. Hij is tevens sedert 2009 voorganger van de Nickerie City Church, onderdeel van Open Bible Standard Churches, welke organisatie gemeentes heeft in meer dan 43 landen in de wereld. Mede als gevolg van zijn roeping om voorganger te zijn, is het uitbrengen van een serie videos op YouTube inhoudende de uitleg van de nationale vlag een wijze

teneinde bij ons, Surinamers, het nationaal gevoel aan te wakkeren. Dit boekwerk biedt hierbij een perfecte aansluiting.

Aan de lezer, hetzij politici, ambtenaren of anderzijds, wordt dit boekwerk aanbevolen. Een persoonlijke beoordeling omtrent de inhoud van dit boek is niet misplaatst. Mede door goddelijke inslag heeft de dichter H. de Ziel (Trefossa), het volkslied geschreven, waarna de schrijver van dit boekwerk in het verlengde hiervan geïnspireerd was, het finale stuk te completeren middels exegetische (kerkelijke tekstverklaring), echter geleid door de Heilige Geest.

Aan allen wordt dan ook aanbevolen de inhoud van de bevoordingen inzake uitleg van het volkslied tot zich te nemen en vooruitstrevend te zijn ten behoeve van de vooruitgang van het land, hetzij men zich hier te lande bevindt of elders.

Strei de f' strei wi no sa frede, Gado de wi fesiman, mijn afsluitingszinsnede uit het eerste couplet van ons volkslied, doelende op hetgeen wij als land en volk, vanuit welke situatie dan ook bekeken, meemaken; God blijft onze voorhoede.

Paramaribo, 1 oktober 2018

Elfie Kong Jong Foek

Inleiding

De genade en barmhartigheid van God zij met ons allen en met ons land Suriname. Aan Hem komt alle lof, eer en toewijding toe dat wij als volk voor zijn glorie een prachtig en eervol volkslied hebben. Aan Hem komt ook alle aanbidding toe die de schrijver Henri Frans de Ziel de kracht, inspiratie en inzichten heeft gegeven, ons de lofzang, de woorden van ons volkslied, aan te bieden.

Mij is het alleen in bescheidenheid vergund, naar mijn mening daartoe geroepen zijnde, de diepte achter de woorden van het volkslied aan het volk van Suriname te mogen presenteren.

Het een en ander is voortgevloeid uit het tv-programma *Alternatieve Politiek*, waar ik als maker en presentator in een serie van zeven programma's het volkslied van Suriname heb belicht. Ik ben ervan overtuigd dat aan ons volkslied de bovennatuurlijke kracht door God gegeven is om ons een machtige natie in de wereld te laten zijn. Dat kan pas een feit worden als wij werkelijk geloven in de woorden die wij zingen, en de woorden in de praktijk brengen.

Wij zullen vervolgens de zegeningen die Hij aan zijn volk beloofd heeft, ontvangen.

K.R. Donk

Hoofdstuk 1

God zij met ons Suriname

God zij met ons Suriname. De gedachte en tevens een vraag die in deze zinsnede opkomt, is hoe de Here God toendertijd zijn volk uit Egypte had geleid? Dit geschiedde door middel van een rechtopstaande wolkkolom. Overdag geeft het schaduw en 's nachts brandt vuur in de wolk en geeft het licht. Met verwijzing naar Exodus 13:21: ***De Heer ging voor hen uit om hun de weg te wijzen, overdag in een wolkkolom, 's nachts in een lichtende vuurzuil. Zo konden ze dag en nacht verder trekken.***

God leidt zijn volk op eigen wijze, namelijk op Goddelijke wijze. Het is de wolk van Gods heerlijkheid. Wanneer God met Suriname is, betekent het dat God het volk van Suriname begeleiding biedt, in alle omstandigheden.

De tekst van het Surinaams volkslied

Het volkslied is de wortel van waaruit de stam groeit. Laat die wortel standvastig zijn. Eenmaal gegrondvest, betekent het dat de basis buitengewoon goed gelegd is om uit te groeien tot een natie.

*God zij met ons Suriname.
Hij verheff' ons heerlijk land.*

*Hoe wij hier ook samen kwamen,
Aan Zijn grond zijn wij verpand.
Werkend houden w' in gedachten
Recht en waarheid maken vrij.
Al wat goed is te betrachten
Dat geeft aan ons land waardij.*

*Opo! Kondreman un opo!
Sranangron e kari un.
Wans ope tata komopo
Wi mu seti kondre bun.
Strei de f' strei, wi no sa frede
Gado de wi fesiman.
Heri libi te na dede,
Wi sa feti gi Sranan.*

De Absolute Enige Vader, de Alpha en Omega

Het Surinaams volkslied, met haar coupletten zowel in het Surinaams als in het Nederlands, is zo bemoedigend en inspirerend. Wij moeten bewust de woorden tot ons nemen, de woorden niet gedachteloos zingen, maar die proberen te begrijpen en innerlijk, dus geestelijk, verwerken. Daarnaast moet er toepassing van de woorden in ons leven plaatsvinden.

Bij de aanvang van mijn betoog, zal ik mij in dit hoofdstuk toelagen op de aanhef van het eerste couplet van ons volkslied: 'God zij met ons Suriname'.

Welke betekenis hebben de woorden: *God zij met ons Suriname*. Is God met ons? Hopen wij dat God met ons zal zijn, of spreken wij de woorden uit in een wanhoopskreet? Roepen wij God aan, opdat Hij tot ons komt en tot ons een God zal zijn? Wij worden naar mijn mening geholpen daartoe het antwoord te vinden op de vragen, als wij aandacht schenken aan o.a. de woorden die volgen in hetzelfde couplet: *Hij verheff' ons heerlijk land en Recht en waarheid maken vrij*. Wanneer mijn analyse vordert, zult u zien welk verband er bestaat tussen de tekst van het volkslied en het woord van God, de Bijbel. Ik moet hierbij direct stellen dat vrijheid van godsdienst door mij gerespecteerd wordt, van welk recht ik gebruik maak. In een religieuze samenleving als Suriname mag niet anders verwacht worden. Echter is de link tussen het lied en de Bijbel voor mij een feit. Ik deel vervolgens dat feit met u.

God zij met ons Suriname zegt ons dat God de enige Schepper van de hemel en de aarde is, niets en niemand is gelijk aan Hem; opdat hij de absolute enige Vader is, Hij die was en is en komen zal, de Alpha en Omega, Hij die geen begin, noch einde heeft, die niet geboren is en die niet sterft, dat deze God met ons is en tevens onze leidsman is.

Er is geen dwang in godsdienst

Beseffen de Surinamers de diepte, de hoogte en de reikwijdte van deze krasse, gedurfde uitspraak. Een uitspraak die net als de anderen in ons volkslied, voor ons goede maar ook niet

mooie gevolgen kan hebben als die in een waas van onwetendheid gedaan worden. In de Bijbel wordt dat gekenmerkt als dwaasheid. Als volk moeten wij dat voorkomen. God laat zich ongetwijfeld kennen als Hij benaderd wordt.

Maar indien u mocht twifelen, dan zegt Hij van zichzelf: Ik ben, wie Ik ben, Ik ben de 'Ik ben', Ik ben de Waarheid, zoek mijn Koninkrijk en mijn Gerechtigheid.

Het tweede couplet van ons volkslied geeft ons ook antwoord op vragen die ongetwijfeld opkomen. Daar staat: *Gado de wi fesiman*. Duidelijke taal. Het is God die ons leidt of beter gezegd: zou moeten leiden, want wij moeten Hem de kans daartoe geven, door aan Hem gehoorzaam te zijn. Want Hij is een God die niemand wat oplegt, maar in zijn woord wel de weg wijst die wij zouden moeten kiezen. Zoals ik eerder heb gesteld, ga ik voor vrijheid van godsdienst. Ik vul nu aan door te stellen dat er geen dwang in godsdienst mag zijn. De mens is vrij om te kiezen welke godsdienst hij wil belijden.

Maar als u zich de vraag mocht stellen: 'is dit een geestelijk of politiek boek', dan is het antwoord: het is een combinatie van beide. Ons volkslied wordt door het mechanisme van deze twee kenmerkende vleugels gedragen. Dat zal niemand na dit boek gelezen te hebben, kunnen ontkennen.

De God die in ons volkslied wordt bezongen, is zonder daaraan te twifelen De God. Als dat niet het geval was, zouden wij als

volk nooit ons lot in zijn handen hebben moeten gestellen. De Almachtige God zegt in zijn woord: Mijn Koninkrijk komt. Dat is zijn regering, zijn wetten, zijn regeersysteem, zijn leiderschap, zijn verordeningen, zijn straffen, zijn kronen enz. Volkomen politieke taal dus.

En in ons volkslied geven wij duidelijk aan dat Hij het is die ons leidt, ons voorbeeld is, om tot verheffing van dit land en volk te komen. Verheffen betekent overzien, maar ook optrekken, zaken beter doen gaan, wat impliceert een daarvoor geschikt regeersysteem erop na te houden.

Zouden wij leugenaars of huichelaars zijn?

Ik wil door dit te stellen direct tot de kern van de zaak komen. Ik maak daarop de opmerkingen: dat wij bewust moeten zijn van de woorden die wij zingen, wanneer wij bezig zijn met het volkslied van ons land. Al onze plechtigheden vangen wij aan, met het zingen van het volkslied. Wij heffen aan met: *God zij met ons Suriname.*

Wij moeten ons er bewust van zijn welke woorden het zijn die wij spreken of zingen.

Als wij die woorden in ongeloof uitspreken of niet in die woorden geloven, zouden wij als leugenaars, erger nog, als huichelaars, aangemerkt kunnen worden. Het is daarom noodzakelijk bewust te zijn van de betekenis en de kracht die van de woorden van ons volkslied uitgaan. U heeft zeker gehoord van een zwaard dat aan twee kanten snijdt. Het al dan niet minachten van de woorden van ons volkslied zal grote politieke conse-

quenties voor land en volk blijken te hebben. In het verleden, voor nu en in de toekomst. Ik voeg hieraan toe en merk op dat God niet met zich laat spotten.

Ik richt mij vanwege het politieke karakter van het boek tot eenieder, tot politici en volk van dit land. Alle Surinamers behorende tot alle partijen, alle stemgerechtigden, allen die iets van politiek afweten, politieke leiders van zowel de coalitie als de oppositie, zij die leiding geven aan dit land en zij die leiding ondergaan, man, vrouw, jong, oud, van welke etnische komaf dan ook, rijk en arm.

Hoeveel regeringen en/of regeringsleiders zijn in ons land niet geminacht geworden? Wat zegt de levende God? De God die wij in ons volkslied bezingen leert ons in zijn woord het volgende m.b.t. overheden: Romeinen 13:1-2: ***Ieder mens moet zich onderwerpen aan de overheden, die boven hem staan. Want er is geen overheid dan door God en die er zijn, zijn door God ingesteld.***

Wie zich dus tegen de overheid verzet, wederstaat de instelling Gods, en wie dit doen, zullen een oordeel over zich brengen.

In de politiek dienen wij hiermee rekening te houden. Als u zegt 'mijn god heeft dat niet gezegd', of 'ik geloof hierin niet', weet dan wat en wie u bezingt, wanneer ons volkslied gezongen wordt.

Nogmaals, ons volkslied heeft het over *De God, die de hemel en de aarde geschapen heeft*. Het volkslied heeft het niet over een god. Met dit boek zal ik aantonen hoe serieus wij onszelf en het volkslied moeten nemen.

In vers 4 van hetzelfde hoofdstuk staat, *dat de overheid in dienst van God staat en dat zij het zwaard niet tevergeefs draagt, als toornende wreekster voor hem, die het kwaad bedrijft*.

Belangrijk is dus te weten: God stelt de overheden in. Verzet iemand zich tegen de overheid, dan wederstaat hij de instelling Gods. Het gevolg is dat hij over zich niet alleen een oordeel van God brengt, maar ook dat van de in dienst van God zijnde overheid. De overheden zijn in dienst van God. De overheid draagt de macht en autoriteit niet zomaar, niet tevergeefs. Vooral criminelen kunnen dit niet begrijpen. Doet er niet toe of ze tot het volk behoren of leiding aan het land geven.

Ik ga kort op deze uitspraken in.

God stelt de overheden in, na Gado pot mi dya

Dat kan gezegd worden, omdat God Almachtig is. Hij bezit alle macht in de hemel en op aarde. De aarde heeft Hij de mens gegeven om over te heersen. De mens heeft Hij gelegenheid gegeven om hun land politiek, maatschappelijk, sociaal en economisch en wat niet meer zij, in te richten. Wij kiezen een regering. Wij zijn daarvoor verantwoordelijk. Maar zonder Gods goedkeuring kan niets bestaan. Zo, aldus, stelt Hij overheden

in. Zonder Hem kan niets bestaan. Laat mij hieraan toevoegen dat leiders hun verantwoordelijkheden moeten kennen.

Dus wanneer wij roepen: 'Na Gado pot un dya', 'Als God voor mij is, wie kan dan tegen mij zijn', hebben wij volkomen gelijk. Het woord zegt duidelijk:

Want er is geen overheid dan door God en die er zijn, zijn door God ingesteld. Romeinen 13:1.

Maar het heeft consequenties voor zowel de coalitie als de oppositie, voor zowel de regeerders, zij die moeten toezien, als voor het volk.

Dat brengt ons bij het volgende punt:

Wederstaat de overheid niet, dat is de instelling van God.

Het is inherent dat elke overheid goed moet zijn. Net zoals een vader en een moeder goed voor hun kinderen moeten zijn. Doet men dat niet, dan heeft men kwade bedoelingen. En die bedoelingen kennen wij ook.

Wie zich tegen een goede overheid verzet, haalt een oordeel van God over zichzelf. Er komt een oordeel, een vloek, die elke vooruitgang zal belemmeren, en er zullen persoonlijke consequenties aan verbonden zijn. Daarom leert de Bijbel ons middels een gebod onze vader en moeder te eren.

Ik zei 'goede' overheid, want ik zei het eerder: God laat niet met zich spotten. U zult merken, dat het mes aan beide kanten snijdt. Tot een weerbarstig volk zegt God: *Ik zal hen overgeven ter mishandeling, ten verderve, aan alle koninkrijken der aarde, tot een smaad en een spreekwoord, tot spot en*

vloek, op alle plaatsen waarheen Ik hen zal verstrooien. Ik zal onder hen het zwaard, de honger en de pest zenden, totdat zij geheel verdaan zijn van de bodem, die Ik hun en hun vaders gegeven had. Jeremia 24:9-10. Hier heeft God het over zijn volk. Het Surinaamse volk dat zingt 'God zij met ons Suriname' dient dit te weten. Wie dit boek leest, zal niet meer kunnen zeggen 'Ik had het niet geweten'.

Vervolgens komen wij bij de regeerders, zij die de macht van het volk hebben verkregen om hen te leiden. Dat zijn de mensen in de regering, in de Nationale Assemblée, coalitie en oppositie. Zij die regeren en zij die op de regering moeten toezien. Zij die wetten maken en zij die op de uitvoering daarvan toezien. Kortom: de Regerende macht, de Uitvoerende macht en de Wetgevende macht.

Zij die in een machtspositie verkeren, dienen zeker te weten dat God niet met zich laat spotten.

Het woord zegt in Galaten 6 vers 7: ***Dwaalt niet, God laat niet met zich spotten. Want wat een mens zaait, zal hij ook oogsten.***

Vers 9 en 10 zeggen: ***Laten wij niet moede worden goed te doen, want, wanneer het eenmaal tijd is, zullen wij oogsten, als wij niet verslappen.***

Laten wij dus, daar wij de gelegenheid hebben, doen wat goed is voor allen.

Hiermede hebben wij dus direct besproken: wie zich tegen de overheid verzet brengt een oordeel over zich, en dat de overheden in dienst van God zijn.

Roep dus niet zomaar 'Na gado pot mi dya', of 'als God met mij is, wie kan dan tegen mij zijn'. Beroep je niet op je politieke macht, voel je niet oppermachtig omdat je wetten maakt of met de wetten oordeel velt. Want het woord van God is een tweesnijdend zwaard:

Want het woord Gods is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard en het dringt door zo diep, dat het vaneen scheidt ziel en geest, gewrichten en merg, en het schift overleggingen en gedachten des harten, en geen schepsel is voor Hem verborgen, want alle dingen liggen open en ontbloot voor de ogen van Hem, voor wie wij rekenschap hebben af te leggen. Hebreeën 4:12-13.

Kortom: de verantwoordelijkheid van dit land ligt in ons aller handen. Want zoals de drie machten er zijn, geven zij gedeelde autoriteit aan anderen, zoals aan ministers en directeuren en diensthoofden. Tot zelfs in de huizen waar de ouders hun kinderen dienen te leiden, te voeden en op te voeden. Hoe vertrappen wij met de voeten ook in ons land dit laatste!

Maar wanneer wij vergeten dat God onze leidsman is en moet zijn, wanneer wij vergeten dat Hij ons macht en autoriteit en het leven gegeven heeft. Wanneer wij dat vergeten en wij stelen,

benadelen, verachten, verfoeien, beledigen, liegen, onderdrukken, uitbuiten, oplichten, minachten, doden, verkrachten, bestelen, mishandelen, anderen kansloos maken, elkander dingen en zaken onthouden, levens vernietigen, criminelen zijn, onszelf verrijken, corrupt zijn, afgunstig zijn, denken god te zijn, dan moeten wij weten dat oordeel en vloek, verarming en vernietiging, ons te wachten staat.

God zij met ons Suriname.

Hoofdstuk 2

Hij verheff' ons heerlijk land

Ik heb in het vorig hoofdstuk laten zien wat het betekent te zingen *God zij met ons Suriname*; welke verantwoordelijkheden de woorden oproepen en voor welke uitdagingen wij als volk en als land geplaagd worden. Wij zullen de uitdaging moeten aangaan te geloven in de God die wij bezingen, en wij zullen de moed moeten opbrengen, geloof in werken om te zetten.

Wij hebben ook gezien dat de grote en machtige God niet met zich laat spotten. Dat hij het is, die regeringen instelt en regeringen weghaalt, maar dat wij het zijn die personen aanwijzen en kiezen om in regeringen zitting te nemen. Dat wij dan medeverantwoordelijk zijn met hen die feitelijk het land regeren.

Wij zagen dat wij ons aan goed gezag moeten onderwerpen en dat wij niet tegen de autoriteit moeten rebelleren, daar elke regering door God ingesteld is. Zij hebben het zwaard niet te vergeefs ontvangen. Doch elke regering moet in goedheid het volk dienen en leiden. De God die wij in ons volkslied bezingen, haat rebellerend gedrag. Hij vervloekt degenen die zich als zodanig misdragen.

Gerechtigheid is een vrucht die in vrede wordt gezaaid

Rechtvaardigheid verheft een volk, zonde maakt het volk te schande. Rechtvaardigheid is inherent aan een handelen in overeenstemming met de wet van de Here, maar het is de vraag of dat zo bedoeld is. Bij het woord 'gerechtigheid' gaat het er om dat recht gedaan wordt aan wie onrecht heeft geleden. Dat brengt de strekking dicht bij het betonen van barmhartigheid. De God die ons land verheft, zal dan ook barmhartigheid tonen.

Wij gaan nu kijken naar de zinsnede in ons volkslied *Hij verheff' ons heerlijk land*. Ik ben er daarbij nog steeds van overtuigd dat ons volkslied een machtig lied is. Dat de schrijver van dat lied een diep begrip voor het geestelijke heeft gehad en hij bij het schrijven geleid is geworden door een verrijkt goddelijk bewustzijn. De Geest en het Woord van God zijn de bouwstenen geweest om tot de vrucht van de neergeschreven woorden te geraken. Laat me denken aan de woorden: Gerechtigheid is een vrucht die in vrede wordt gezaaid, door hen die vrede stichten. Veel dank aan Henri de Ziel, omdat als wij het volkslied zingen, wij steeds eraan herinnerd worden dat wij zonder de Allerhoogste Schepper niets zullen bereiken, maar dat met Hem zelfs het onmogelijke binnen ons bereik is.

Gods woord zegt ons duidelijk: ***En al wat gij doet in woord of werk, doet dat alles in de naam des Heren Jezus, God, de Vader, dankende door Hem.*** Kolossenzen 3:17

Wanneer wij in ons volkslied God bezingen met de woorden *Hij verheff' ons heerlijk land*, dan onderkennen wij dat het niet door onze inspanning komt dat wij vooruitgaan, maar doordat wij in Hem ons vertrouwen leggen. Hij is het, die ons en ons land verheft. Ons komt geen eer toe, maar wij geven Hem alle eer en glorie.

Waar komt de zinsnede *Hij verheff' ons heerlijk land* vandaan? Wat heeft de schrijver bewogen om deze woorden te kiezen? Kunnen en mogen wij onszelf verheffen?

Er is maar een die zich kan verheffen, dat is God zelf en Hij alleen.

De Bijbel leert ons in Numeri 6:26 het volgende: ***de Here verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.***

Hij kan vrede en rust geven, omdat Hij de Vrede Vorst is. Wij willen vrede in dit land hebben. Dan is er geen andere weg, dan de weg van de Almachtige te volgen, ook in de politiek.

In ons volkslied staat *Hij verheff' ons heerlijk land*, zodat wanneer wij ons aan zijn beginselen en verordeningen onderwerpen, en zijn geboden onderhouden, Hij ons vrede zal geven. Alleen Hij die zelf verheven is, kan een ander verheffen en alles wat wij doen, overzien.

Het woord in Jesaja 33:5-6 leert ons het volgende: ***De Here is verheven, want Hij woont in den hoge. Hij heeft Sion met recht en gerechtigheid vervuld. En uw tijden zul-***

len bestendig zijn, een rijkdom van heil, wijsheid en kennis, de vreze des Heren is zijn schat.

Hij zelf noemt Sion zijn volk

Willen wij begrijpen wat hier staat, dan moeten wij ons de vraag stellen: wie of wat is Sion? Sion heeft in Gods woord, de Bijbel, meerdere betekenissen. Ik houd mij in dit boekwerk aan de betekenis dat met Sion 'Gods volk' wordt bedoeld.

Wij weten al dat God verheven is boven alles en zich dus voor zijn volk verheft. Wij zingen in ons volkslied: *Hij verheff' ons heerlijk land.* Wij erkennen daarmee twee zaken: dat Hij onze God is en dat wij zijn volk zijn. Dat heeft diepe consequenties voor land en volk, wanneer wij dat bewust zingen, maar ook wanneer wij zonder besef de woorden al zingende proclameren. Tevens getuigt het niet van hoog moraal, een God te bezingen in wie wij niet geloven. Zouden wij kunnen huichelen en liegen en denken dat zulk gedrag onbestraft zal blijven?

In Jesaja 51:16 zegt God tot zijn volk Sion: *Ik heb mijn woorden in uw mond gelegd en met de schaduw mijner hand heb ik u bedekt, Ik, die de hemel uitspan en de aarde grondvest en tot Sion zeg: Gij zijt mijn volk.*

Hiermede bevestigt het woord van God zelf, dat Hij Sion zijn volk noemt. God zegt hier: Ik leg mijn volk woorden in de mond. Wij geloven dat God ons heerlijk land verheft, die woorden zijn in de mond van de schrijver van ons volkslied gelegd. Wij beamen dat door ons volkslied oprecht te zingen, dus proclame-

ren en bekennen wij, dat wij als Sion zijn, dat wij Gods volk zijn. In dat geval eist en verwacht God van ons bepaalde zaken, ook zaken die in onze politieke beleven terug te vinden moeten zijn. Het ene dekt het andere volgens de wet van oorzaak en gevolg. Zo vraagt God van ons het volgende:

Deuteronomium 1:13 *Wijst uit uw stammen wijze, verstandige en ervaren mannen aan, dat ik hen als uw hoofden aanstelle.*

Wij wijzen aan, God stelt aan. Moeten wij daarom geen bekwaame mannen en vrouwen voordragen om dit land te leiden, als wij de verkiezingen ingaan? Daarbij is intellectuele kennis wenselijk, maar waar het om gaat is meer personen van karakter, kennis en wijsheid, menslievendheid en dienstbaarheid, in te stellen.

Mannen en vrouwen waarvan God zegt: *IK zal mijn wet in hun binnenste leggen en die in hun hart schrijven, Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn.* Jeremia 31:33.

U ziet hier de goddelijke orde en regels vervat in richtlijnen en adviezen. Wij kunnen niet zeggen zijn volk te zijn, wanneer wij weigeren, in die zin, dat zijn wetten in ons binnenste gelegd worden en geschreven zijn in onze harten.

Begrijpelijk; de leiders van Gods volk kunnen geen misleiders, leugenaars, racisten, uitbuiters, oplichters, dieven, corruptelingen e.d. zijn.

Dit soort mensen hebben wij niet nodig in geen enkele politieke

partij. Want dezen zijn het, die mede het volkslied zingen en ook de woorden *God verheft ons heerlijk land* in de mond nemen. Maar het woord zegt van zulke politici:

Zij belijden wel dat ze God kennen, maar met hun werken verloochenen zij Hem, daar zij verfoeilijk en ongehoorzaam zijn en niet deugen voor enig goed werk.
Titus 1:16.

Let vooral op de opsomming: verfoeilijk, ongehoorzaam en deugen tot niets goeds. Zij, de leiders, moeten zijn: wijs, bezadigd, niet aanmatigend, niet opvliegend, gastvrij, goede beheerders van hun eigen huis, mannen van één vrouw, vrouwen van één man, rechtvaardig, ingetogen, niet op oneerlijke winst uit, geen alcoholisten of drugsgebruikers, het goede voorstaan voor allen, en van hun land houden.

De woorden spreken voor zich dus zal ik niet op alles ingaan, maar ik wijs graag op de woorden: mannen van één vrouw, vrouwen van één man. Welke cultuur houden wij ten aanzien hiervan in ons land erop na? Wij bezingen de God die wel zegt hoe het moet. Vinden wij het dan raar, dat wanneer wij het tegendeel doen wij geconfronteerd worden met een samenleving die op allerlei gebieden aan het verrotten is?

U kunt nu zeggen 'het is onmogelijk het goede te bewerkstelligen'. Echter: bij God en voor zijn volk is niets onmogelijk.

In de Bijbel staat: ***Jezus zag hen aan en zeide: bij mensen is het onmogelijk, maar niet bij God, want alle dingen zijn mogelijk bij God.*** Marcus 10:27.

God verheffe ons heerlijk land.

Hoofdstuk 3

Recht en waarheid maken vrij

Politiek en religie gaan samen

In dit hoofdstuk komt de zinsnede *Recht en waarheid maken vrij* aan de orde. Met het volkslied raken een geestelijke en een politieke boodschap als eenheid met elkaar verbonden. Die twee zijn niet te scheiden, dat moet langzaam maar zeker voor eenieder duidelijk worden. Ik toon met het schrijven van dit boek de link aan die de schrijver van de tekst van ons volkslied maakte met God, via het woord van God, de Bijbel. Daarnaast roept het volkslied de bewoners van ons land op tot een eenheid te geraken, tot natievorming. Dit alles heeft met politiek te maken.

In hoofdstuk 1 en 2 zijn reeds aan de orde gekomen: *Hij verheff' ons heerlijk land en God zij met ons Suriname*. Zinsneden uit ons volkslied waarvan de spirituele of geestelijke waarde, zoals wij dat zagen, nog niet goed genoeg tot uiting is gekomen, gelet op de wijze hoe politiek in ons land bedreven en beleefd wordt.

Te weinig begrijpt de Surinamer en beseffen de leiders van het land, maar ook het volk, dat ons volkslied niet zomaar een lied van woorden is, maar dat het toegewijd is aan de Schepper van de hemel en de aarde, die zich wil verbinden aan het volk dat zegt Hem te kennen en Hem aanneemt als Vader en beschermer.

Om dat besef bij te brengen, vervolgen wij onze weg in dit boek met: *Recht en waarheid maken vrij*.

De wereld heeft vele geestelijke hervormers, profeten, goddelijk bewuste leiders, maar ook wereldleiders van formaat voortgebracht.

Zo heeft Mahatma Gandhi, die voor velen in de wereld geldt als een politieke leider van klasse, gezegd: ***Politiek die niet tegelijkertijd religie is, bestaat voor mij niet. Politiek zonder religie is een valkuil, want het is dodelijk voor de ziel. Politiek staat ten dienste van de religie.***

Gandhi heeft volkomen gelijk. Ook wij kunnen geen politiek op niveau bedrijven, zonder God te kennen. Hem daarbij groot te maken, door zijn principes, waarden en normen in ons leven te verwerken en uit te dragen. Wij moeten in alles handelen naar het woord van God.

Ons volkslied is op de Bijbel, Gods woord, gebaseerd. Ik toon dat aan de hand van de vele Bijbelteksten die ik aanhaal aan, zodat het verband tussen het woord van God en zinsneden uit ons volkslied duidelijk wordt. Zinsneden uit ons volkslied: *God zij met ons Suriname, Hij verheff' ons heerlijk land, Recht en waarheid maken vrij, Gado de wi fesiman*, zijn echt niet alleen maar voor de vorm gekozen.

In het boek Daniël lezen wij over de God die wij bezingen het volgende: Daniël 4:37 ***de Koning des Hemels, wiens werken alle waarheid en wiens paden recht zijn.***

Daarom zullen het goddelijk recht en de goddelijke waarheid ons, vanwege deze Koning des Hemels, vrij maken. En het Surinaams volkslied geeft ons de instructie daartoe, hoe ons politieke leven ingesteld moet zijn.

In het boek Job 37:23 staat geschreven: ***De Almachtige, die wij niet begrijpen, is groot van kracht en recht; Hij, die groot is in gerechtigheid, buigt haar niet.***

Het lied van het volk en van de staat

Zie hoe ons volkslied de Surinamers wil laten begrijpen van waar het recht en de waarheid komen. Zaken die ons als volk zullen bevrijden van onbegrip en onhebbelijkheden. Echter zegt het woord: Wij begrijpen de Almachtige niet, anders zouden wij ons meer ingezet hebben om de woorden die ons gegeven zijn in ons lied, in de praktijk te brengen. Hij, God, buigt zijn recht niet. Mensen spelen met het recht. En dan heb ik het zo gunstig en matig mogelijk uitgedrukt.

Als wij over het goddelijk recht praten en in de diepte duiken, dan kunnen wij aan de hand van een vraag uit het woord te weten komen, hoe ver het goddelijk recht ingrijpt in leiderschap, en waar wij over praten is politiek leiderschap. Het volkslied is niet alleen het lied voor het volk van Suriname, maar het is ook het lied van de staat. De vraag waarover ik spreek, staat in het boek. Job 34:17 ***Kan iemand die het recht haat, leidsman zijn?***

Volstrekt niet! Dat doen wij niet, willen wij elkaar als mens serieus nemen. Welke leiders kiezen wij als volk? Wanneer wij het tegendeel toepassen, en personen die onrecht liefhebben en bedrijven in voorhoedeposities plaatsen, vragen wij om problemen. Wanneer wij in de politiek andere gedachten nastreven dan het verheffen van land en volk, zullen wij ons niet druk maken over recht en goed leiderschap.

Gado de wi fesiman zingen en zeggen wij, omdat God staat voor recht. Hij kan dus onze Leidsman of Fesiman zijn. Wederom vraag ik u eer te brengen aan de schrijver van ons volkslied, Henri de Ziel, omdat Hij God in zijn werk gekend heeft bij het schrijven van ons lied.

Ik heb eerder erop gewezen wat het betekent te zingen God verheft ons heerlijk land, omdat wij daarmee verklaren dat wij Gods volk, Sion, zijn.

Ik kom terug op het zijn van Gods volk, omdat Recht en waarheid maken vrij ook alles te maken heeft met Sion. Wij Surinamers bezingen Gods volk, Sion, te zijn. Iets waarover wij allen diep moeten nadenken.

Ik breng u daarvoor naar Jesaja 1:27: Sion zal door recht verlost worden, en wie daaruit zich bekeren, door gerechtigheid.

Wij mogen ons dus verheugen door zijn recht te worden verlost van de vele kwaden van deze wereld. Er staat echter ook een

voorwaarde: Verlossing is voor diegenen die zich bekeren door gerechtigheid. Bekeran betekent zich afkeren van hetgeen niet goed is in Gods ogen. Vaak zien wij wel de mooie dingen die wij mogen verwachten, maar verzuimen wij te letten op wat wij daarvoor moeten doen. Zonder bekeran in dit geval, is er geen verlossing door recht mogelijk. Dat moet voor ons allen duidelijk zijn. Dat is een voorwaarde, ook voor het volk van God.

Dwaas en verstandeloos?

Let op de volgende waarschuwing. De waarschuwing waarnaar velen niet willen luisteren en waarover weinig wordt gesproken. Dat lezen wij in het boek Jesaja 1:28: *maar er zal verplettering zijn van de overtreders en de zondaars tezamen, en wie de Here verlaten, zullen vergaan.*

Neen, geen compromi. Er staat: als mijn volk mij verlaat, zullen zij vergaan samen met de overtreders en de zondaars.

Zullen wij dan het tegendeel doen dan wat de God die wij bezingen van ons, Zijn volk, vraagt? Hoe ziet de praktijk van ons leven eruit? Als wij bmerken dat wij als volk scheef zitten, hoe is het dan gekomen dat wij niet op het rechte spoor zitten?

In Jeremia 5:4 staat geschreven: *dit zijn slechts geringen, zij zijn onwetend, omdat zij de weg des Heren, het recht van hun God, niet kennen.*

In hetzelfde hoofdstuk lezen wij over het volk van God, dat God niet kent: *Hoort dit toch, gij dwaas en verstandeloos volk, dat ogen heeft zonder te zien en oren zonder te horen. Wilt gij Mij niet vrezen, of voor Mij niet beven. Maar dit volk heeft een weerbarstig en weerspannig hart, zij zijn afgeweken en heengegaan.*

Want er worden onder mijn volk goddelozen gevonden; men loert, zoals vogelvangere bukken, zij zetten een strik - mensen vangen zij!

Als een korf vol gevogelte, zo zijn hun huizen vol bedrog; daarom zijn zij groot en rijk geworden, zij zijn vet en glanzend; zelfs gaan zij alle boosheid te buiten.

Het pleit voeren zij niet, het pleit van de wees, en zij hebben voorspoed; het recht der armen richten zij niet. Dan zegt God: Zou Ik hierover geen bezoeking doen, luidt het woord des Heren, of zou Ik aan een volk als dit, Mij niet wreken?

Met andere woorden: een volk dat de Schepper, God, in haar volkslied bezingt, politiek daarmee bedrijft, en er zich niet van bewust is wat zij doet, is dubbel gewaarschuwd.

Erger nog: zij bezingt de Machtige God en zijn kwaliteiten en karakter, doch gelooft in Hem niet. Zij liegt en huichelt dus, bewust of onbewust.

Wie dat doet kan zich alleen verschonere door tot bekeran te komen.

Recht en waarheid maken vrij

Waarheid drukt de verbondstrouw met de Schepper, Jahweh, uit. Van Hem weten wij dat hij in waarheid en trouw oordeelt. In Deuteronomium 32:4 leren wij Hem zo kennen: ***de Rots, wiens werk volkomen is, omdat al zijn wegen recht zijn; een God van trouw, zonder onrecht, rechtvaardig en waarachtig is Hij.***

Wij bezingen Hem in ons volkslied, wij verklaren ons tot zijn volk, Sion. U weet dat inmiddels. U kunt zich nu daaraan niet onttrekken. Allen die nu weten dat ons volkslied geestelijk en politiek geladen is en het lied nonchalant en gedachteloos blijven zingen, lopen het gevaar als spotters te worden aangemerkt. Daarom moet ons volkslied met alle eerbied en in volle bewustzijn gezongen worden.

Van het Surinaamse volk eist de Here dat zij in waarheid en respect leeft, dat wil zeggen: Zijn verbond onderhoudt.

We moeten weten dat de waarheid ook heel praktisch is: we moeten niet alleen geloven, maar ook doen, dus wij moeten ons leven volledig daarmee omkleden.

Ook hierin kunnen wij wijsheid putten uit de woorden van de Bijbel. De waarheid moeten wij niet alleen in onze gedachten hebben. Wij moeten in waarheid handelen.

Er moet ook sprake zijn van de waarheid spreken: Johannes 3:21 ***Maar wie de waarheid doet, gaat tot het licht, op-***

dat van zijn werken blijke, dat zij in God verricht zijn.

Wij kunnen als mens gaan tot het licht. Jezus zegt: Ik ben het licht der wereld. Wie in Mij gelooft, zal zeker niet in duisternis wandelen. Wij moeten gaan tot het licht, tot God.

De keuze ligt aan u.

Recht en waarheid maken vrij.

Hoofdstuk 4

Al wat goed is te betrachten

Hart tot hart, ziel tot ziel, geest tot geest

Ik ben tot het besef gekomen dat wij met ons volkslied als volk een schat in handen hebben. In 1959 hebben wij het volkslied aanvaard zoals het is. Het lied hebben wij gekoesterd en gebruikt, of wij ons ervan bewust waren of niet; wij hebben een geestelijke goudmijn in handen.

Deze schat is ons niet alleen geschonken, maar is ons in de schoot geworpen, zullen wij zien. Indien wij in de woorden geloofden en die woorden in ons totale leven, dus op alle maatschappelijke vlakken, hadden toegepast, zouden wij dit land reeds in een paradijselijke toestand hebben gebracht.

Het volkslied, dat een lofzang is naar de Almachtige, naar de Schepper van de hemel en aarde, laat ons steeds meer zijn kracht en schoonheid zien wanneer wij ons daartoe openstellen. Wij hebben reeds gehad: *God zij met ons Suriname, Hij verheff' ons heerlijk land, Recht en waarheid maken vrij.* In dit hoofdstuk komt aan de orde: *Al wat goed is te betrachten.*

Als wij onze harten openstellen voor dit volkslied, dus voor dit land en volk, hoef ik eigenlijk niet veel uit te leggen. Ik spreek van hart tot hart, ziel tot ziel, en geest tot geest tot u. Maar het is en blijft altijd de Geest Gods, die tot ons allen spreekt.

Wij worden indien wij daarvoor kiezen, met dit machtig volkslied één volk, één natie; net zoals Jezus zegt: de Vader en Ik zijn één, Ik ben in Hem en Hij is in Mij.

Het Surinaams volkslied, geschreven door Henri de Ziel, met de Goddelijke inspiratie vanuit Gods woord, maakt het voor mij een grote gunst en genade het te mogen bespreken, de diepte ervan bloot te leggen.

Het volkslied is een Goddelijk antwoord, dat in staat is elke politieke uitdaging, maar ook alle maatschappelijke uitdagingen van elke burger en van dit land, aan te gaan.

Of zullen wij, zien en niet zien, horen en niet horen, aangeraakt worden maar gevoelloos zijn. Laat dan het volkslied werkelijk voor het Surinaamse volk zijn! Laat het dan ook begrepen worden! Het woord van God helpt ons daarbij.

Het hart van dit volk is vet geworden

Lucas 8:10 *En Hij zeide: U is het gegeven de geheimenissen van het Koninkrijk Gods te kennen, maar aan anderen worden zij gepredikt in gelijkenissen, opdat zij ziende niet zien en horende niet begrijpen.*

Wij zijn Gods volk, wij bezingen Hem en geven aan zijn volk te zijn. Wij verklaren dat in ons volkslied. Wij zingen Zijn lied zoals Hij ons dat gegeven heeft, wij zingen en proclameren: God

zij met ons Suriname, Hij verheff' ons heerlijk land, Recht en waarheid maken vrij.

Indien wij echter niet horen en niet zien, dan zouden voor ons de volgende woorden uit de Bijbel kunnen gelden. Woorden die naar zijn volk gericht zijn.

Matteus 13:14-15 ***En aan hen wordt de profetie van Jesaja vervuld, die zegt: Met het gehoor zult gij horen en gij zult het geenszins verstaan, en ziende zult gij zien en gij zult het geenszins opmerken; want het hart van dit volk is vet geworden, en hun oren zijn hardhorend geworden, en hun ogen hebben zij toegesloten, opdat zij niet zien met hun ogen, en met hun oren niet horen, en met hun hart niet verstaan en zich bekeren, en Ik hen zou genezen.***

Aan de orde is nu: Al wat goed is te betrachten.

Alvorens wij 'al wat goed is' nader bekijken, is het goed om duidelijk vast te stellen wat 'betrachten' inhoudt, om de reikwijdte en diepte van de zinsnede uit ons volkslied te kunnen bevatten.

Betrachten betekent: inachtnemen, behartigen, nakomen. Kort gezegd zou dat inhouden: alles wat goed is moeten wij doen, koesteren, niet nalaten, onderwijzen, onderrichten, corrigeren, afstraffen, tuchtigen enz.

Maar wat is goed?

Goed is bruikbaar, geschikt, deugdzaam, heilzaam, voordelig, gezond, in voldoende mate, politiek betrouwbaar zijn.

Maar wat zegt Gods woord over Hemzelf, de Schepper die wij bezingen omtrent zijn goedheid.

1 Kronieken 16:34 ***Looft de Here, want Hij is goed, want zijn goedertierendheid is tot in eeuwigheid.***

God is goed en zijn goedheid is tijdloos en onbeperkt.

En daar wij onszelf vereenzelvigen met Gods volk vanwege ons volkslied, zal God ook goed voor ons zijn, zoals hij goed is voor zijn uitverkoren volk. Wij noemen ons in feite zijn uitverkoren volk. Als er genoeg geloof daarachter staat, zal hetgeen waarin wij geloven, zich manifesteren.

Psalm 73:1 ***Waarlijk, God is goed voor Israël, voor hen die rein van hart zijn.***

God is goed voor zijn volk, maar daar is een voorwaarde aan verbonden: het moet rein van hart zijn.

Al wat goed is te betrachten, opdat wij zijn volk mogen zijn, opdat wij Hem zouden navolgen in zijn goedheid, door Hem tot onze leidsman te maken, Hem als voorbeeld te nemen.

Wij putten uit zijn woord richtlijnen.

Wat een mens zaait, zal hij oogsten

In Romeinen 12:17-18 staat: ***Hebt het goede voor met alle mensen. Houdt zo mogelijk voor zover het van u afhangt, vrede met alle mensen.***

Al wat goed is te betrachten. Het is ons aanbevolen al wat goed is om ons heen te overzien, omdat alles wat God gemaakt heeft goed is. Alles!

Genesis 1:31 zegt: ***En God zag alles wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed.***

Zo leert Hij ons goed te doen, daar wij ook in de politiek goed naar elkaar toe moeten zijn. Ons politiek lied vraagt ons dat. Het woord van God geeft duidelijke instructies.

Romeinen 12:20-21 ***Maar, indien uw vijand honger heeft, geef hem te eten, indien hij dorst heeft, geef hem te drinken.***

Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede.

Galaten 6:10 ***Laten wij dus, daar wij de gelegenheid hebben, doen wat goed is voor allen.***

Maar als we ons volkslied in de mond nemen, de Schepper bezingen, dat Hij het is die ons heerlijk land verheft, God met ons

Suriname is, Recht en waarheid ons vrij maken, Al wat goed te betrachten is, maar wij doen dat niet. Dan zegt het woord:

Galaten 6:7 Dwaalt niet, want God laat niet met Zich spotten. Want wat een mens zaait, zal hij ook oogsten.

Maar als wij het goede doen, staat daartegenover de belofte: ***Dat geeft aan ons land waardij.***

Hoofdstuk 5

Gado de wi fesiman

Leider, gids en leermeester

Reeds zijn besproken: *God zij met ons Suriname, Hij verheff' ons heerlijk land, Recht en waarheid maken vrij, Al wat goed is te betrachten.*

Summier is reeds aan de orde geweest *Gado de wi fesiman*. Deze zinsnede uit ons volkslied ligt in één lijn met *God zij met ons Suriname*. Ik richt mij nu op hetgeen in deze zinsnede geproclameerd wordt, namelijk dat God, de Schepper van alles om ons heen, ook het universum, onze leidsman is.

Wie is dan deze leidsman die wij telkens weer bezingen in ons volkslied?

Voordat wij daarop ingaan, is het goed om na te gaan wat de betekenis is van het woord leidsman. Leidsman betekent: leider, gids, leermeester.

Als wij er bewust van zijn wat we zingen in ons volkslied, dan erkennen wij dus dat God onze leider, gids of leermeester is. De consequentie blijft dat als wij het volkslied zingen maar niet in God geloven, wij als leugenaars en huichelaars aangezien kunnen worden. Dit moet ernstig in overweging worden genomen. Het is reeds gezegd dat God niet met zich laat spotten.

Ik ben ervan overtuigd dat de schrijver van ons volkslied door God en zijn woord - dat het de Bijbel is, toon ik aan - geleid en geïnspireerd is geworden, ons dit prachtig volkslied te presenteren. Zou dat zonder een reden zijn geweest? Volstrekt niet. Niets in dit universum is toevallig, of voltrekt zich toevallig.

De Bijbel zegt over onze leidsman het volgende:

Laat ons oog daarbij gericht zijn op Jezus, de leidsman en voleinder des geloofs. Hebreeën 12:2.

Een vers uit Hebreeën 12:1 bemoedigt ons deze leidsman te volgen, daarbij alle kwade praktijken, alle zonden en lasten die ons hinderen, achter ons te laten, zodat wij met doorzetting en volharding onze doelen kunnen bereiken. Kort gezegd, voorspoedig kunnen zijn.

Wij moeten ons bedenken dat onze leidsman ons zeer graag succesvol ziet. Daarom staat er geschreven:

Want het voegde Hem, om wie en door wie alle dingen bestaan, dat Hij, om vele zonen tot heerlijkheid te brengen, de Leidsman hunner behoudenis door lijden heen zou volmaken. Hebreeën 2:10.

Het zijn de kinderen van God die zijn zonen worden genoemd. Wanneer wij willen dat God ons land werkelijk verheft, dan moeten wij beseffen dat wij naar zijn wetten en verordeningen moeten leven. Wij Hem daarom meer moeten gehoorzamen dan mensen. Want Hij is het die onze leidsman is:

Hem heeft God door zijn rechterhand verhoogd, tot een Leidsman en Heiland, om Israël bekering en vergeving van zonden te geven. Handelingen 5:31.

Waar Israël staat dienen wij Suriname in te vullen. God heeft Jezus tot een leidsman en heiland gemaakt. Maar sommigen van u zouden uzelf nog steeds de vraag kunnen stellen of het werkelijk God is, die de inspiratiebron is achter de schrijver van ons volkslied. De Bijbel zegt:

maar, indien het uit God is, zult gij het niet kunnen vernietigen, het mocht eens blijken, dat gij tegen God strijd. Handelingen 5:39.

Meester, Rabbi, Rabboeni

Het is duidelijk dat er een gevaar dreigt voor diegenen die, vanwege onwetendheid over de zaken van God, zich tegen Hem verzetten. Ook zijn de dingen van de Schepper niet te stoppen.

Het is heel mooi om te zien hoe Jezus van zichzelf getuigt, maar ook hoe Hij erop wijst van waar Hij zijn autoriteit put, en wat het betekent Hem te verkiezen als leidsman:

Gij noemt Mij Meester en Here, en gij zegt dat terecht, want Ik ben het. Ik zeg u: Wie ontvangt die Ik zend, ontvangt Mij, en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem, die Mij gezonden heeft. Johannes 13:13, 20.

Ik spreek de hoop uit, en dat is ook de bedoeling van dit boek dat wij het niet geringschatten. Meer nog, wij zijn gewaarschuwd, dat wij ons niet tegen de dingen van God verzetten, zijn tegenstander worden.

Hij is onze Leidsman, onze Meester, Rabbi en Rabboeni:

En Hij zeide tot hen: Wat zoekt gij? Zij zeiden tot Hem: Rabbi-, wat, vertaald, wil zeggen: Meester. Johannes 1:39

Zij keerde zich om en zeide tot Hem in het Hebreeuws: Rabboeni, dat wil zeggen: Meester! Johannes 20:16.

Wanneer wij als het volk van Suriname werkelijk geloof hebben in ons volkslied dat door Hem aan ons gegeven is, dan zullen wij ons ernstig moeten gaan bezinnen hoe wij, dus beslist ook in de politiek, met dit land en volk omgaan.

In heel het woord spreekt de Leidsman, de Meester, tot zijn volk, tot ons. Ik beperk het tot het volgende aan te halen:

Hij sprak ook een gelijkenis tot hen: kan een blinde een blinde geleiden? Zullen zij niet beiden in een put vallen?

Een discipel staat niet boven zijn meester, maar al wie volleerd is, zal zijn als zijn meester.

Ik heb tot nu toe de bron van het Surinaams volkslied laten zien. De bron van waaruit de schrijver Henri de Ziel zijn inspi-

ratie heeft gehaald, om de woorden en inzichten en waarheden neer te zetten.

Onze politiek baseert zich dus via ons volkslied op het christelijk geloof en put haar inspiratie uit het goede nieuws dat het evangelie wordt genoemd. Dat feit heb ik aangetoond en bevestigd.

Daarom kunnen zaken als onrecht en onderdrukking nooit het laatste woord in ons land en in de politiek hebben.

Armoede, corruptie, misleiding, oplichting, vervalsing, racisme, diefstal, moord, drugs, zelfverrijking, uitbuiting e.d., behoren niet tot datgene wat God met de mens voor ogen heeft.

Waar mensen zich door het kwade hebben laten leiden, is verbetering en herstel mogelijk.

Politiek op basis van het evangelie, laat zich leiden door het woord van God. Inzet voor veranderingen die verbeteringen inhouden, heeft zin.

De Bijbelse boodschap richt zich niet alleen tot de leiders in de politiek, maar meer nog tot het volk, dat zijn leiders kiest. Allen dragen verantwoordelijkheid, zodat wij in vrede en vrijheid kunnen leven en ons er bewust van zijn dat wij op de eerste plaats mens zijn.

Wij moeten allen solidair zijn met elkaar, als een goede rentmeester over hetgeen God ons gegeven heeft.

Te leven in een maatschappij waarin de Bijbelse gerechtigheid als Gods geschenk de samenleving, ons land, kan verheffen. Dat is het doel van het christelijke, zo u wil Goddelijke, politieke bewustzijn.

Ons volkslied is een Goddelijk geschenk. Wij zingen daarom onbevreesd: *Gado de wi fesiman.*

Hoofdstuk 6

Strei de f' strei wi no sa frede

Overheden en machten der duisternis

We hebben reeds in de vorige hoofdstukken gezien: *God zij met ons Suriname, Hij verheff' ons heerlijk land, Recht en waarheid maken vrij, Al wat goed is te betrachten, Gado de wi fesiman,* en nu *Strei de f' strei wi no sa frede.*

Laat mij zonder er doeken om te winden, direct stellen dat deze zinsnede uit ons volkslied door zowel Surinamers als niet-Surinamers, meestal verkeerd is begrepen. Dat is te begrijpen, omdat van vele landen in de wereld de volksliederen strijdliederen zijn, geschreven nadat echt strijd geleverd is.

Kortom, *Strei de f' strei wi no sa frede* heeft een veel ruimere en diepere betekenis dan alleen oorlogvoering, zich gewapend verzetten, daarbij al dan niet ten onder te gaan, te sterven.

Er zit veel meer achter deze zinsnede. Het kan ook niet anders. De God die wij in ons volkslied bezingen is Wijs en Heilig, Almachtig, Groot en Alwetend, Alomtegenwoordig, Eeuwig en heeft zeker meer in gedachten gehad. Meer dan alleen een wereldse gedachte van oorlog en strijd. En heeft die aan de schrijver van ons volkslied openbaard.

Trefossa, pseudoniem van Henri de Ziel (1916-1975), is de door

God gebruikte boodschapper die ons de boodschap tot redding van dit land moest brengen. Wij dienen deze boodschap - die het hart van Suriname raakt - te begrijpen, willen wij als volk tot wasdom komen en tot oplossingen voor de problemen van dit land geraken.

Met het Surinaamse volkslied hebben wij onze eigen toekomst in handen. Geloven wij en willen wij de boodschap van de ware God tot ons nemen en ernaar leven? Of willen wij de boodschapper en de boodschap en Hij die gezonden heeft, veronachtzamen? Ik heb reeds laten zien: God laat niet met zich spotten en wat men zaait zal men oogsten.

Strei de f' strei wi no sa frede. Welke strijd wordt bedoeld in ons volkslied en welke vrees zouden wij moeten nalaten?

Nimmer is het Gods bedoeling geweest dat wij ons zouden moeten klaarmaken om tegen wie dan ook, tegen welk land dan ook, tegen welke broeder Surinamer dan ook, ten strijde te trekken. Wij moeten ons vooral niet als een agressor gedragen. Volstrekt niet! Mogen wij ons ook niet verdedigen tegen een buitenlandse agressor? Ja, maar dat is niet wat wordt bedoeld met de woorden in ons volkslied.

God zegt in zijn woord dat er een strijd gevoerd moet worden, en hij geeft aan hoe die strijd eruitziet en hoe die strijd gestreden moet worden. Laten wij eerst bekijken welke strijd gestreden moet worden door Gods volk. Houd steeds in gedachten, dat wij met ons volkslied verklaren zijn volk te zijn.

Er is een strijd, welke strijd?

Als het woord van God het heeft over bewapening en strijd wordt iets heel anders bedoeld. Wij lezen in Efeziërs 6:12 het volgende: ***Want wij hebben niet te worstelen (strijden) tegen bloed en vlees, maar tegen overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers dezer duisternis, tegen de boze geesten in de hemelse gewesten.***

Als wij verder lezen in hetzelfde hoofdstuk, dan zien wij welke wapenuitrusting wij moeten hebben:

Efeziërs: 6:14-17: ***lendenen omgord met de waarheid, bekleed met het pantser der gerechtigheid, geschoeid met het evangelie des vredes, het schild des geloofs, de helm des heils, en het zwaard des geestes, het woord van God.***

Onze bewapening moet dus bestaan uit: de waarheid en waarheidlievend zijn. Immer de waarheid te spreken en die voor te leggen. De leugen uit te sluiten.

Gaan voor gerechtigheid door onder meer voor de minstbedeelden, weduwen en wezen, armen en zwakkeren op te komen. Onder alle omstandigheden recht te spreken. Geloof en vertrouwen te hebben in de Schepper. Reine gedachten te hebben. Goddelijk bewust te denken en te zijn. Een vernieuwd denken erop na te houden en te koesteren. Elk kwaad uit onze gedachten te weren. Het woord van God brengt ons elke oplossing. Die te proclameren, uit te spreken en het gezag daarvan tot uiting te laten komen in elk onderdeel van ons leven en bestaan.

U ziet dat het nimmer de bedoeling van God geweest is, om ons met het volkslied op te roepen om wie dan ook te vermoorden of om in strijd te doden.

Er zal een zekere strijd geleverd moeten worden tegen een zekere tegenstander met daarvoor de Goddelijke wapenuitrusting. Grotendeels zullen wij in onszelf de strijd ervaren. Er zal persoonlijk een innerlijke strijd geleverd moeten worden tegen alle lasten die op ons rusten. We zullen onszelf en het land van alle kwaad moeten ontdoen.

Jezus zelf zegt over strijd leveren het volgende: Johannes 18:36 ***Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Indien mijn Koninkrijk van deze wereld geweest was, zouden mijn dienaars gestreden hebben, opdat ik niet aan de Joden zou worden overgeleverd; nu echter is mijn koninkrijk niet van hier.***

Strei de f' strei wi no sa frede heeft dan ook niets te maken met wereldse oorlogvoering en de onderlinge gewapende strijd van mensen die vernietigend bezig zijn. Waarom voeren die dan toch strijd onderling?

Jacobus 4:1-2 ***Waaruit komt bij u strijden en vechten voort? Is het niet hieruit: uit uw hartstochten, die in uw leden zich ten strijde toerusten? Gij begeert, doch gij hebt niet; gij zijt moorddadig en na-ijverig en gij***

kunt er niets mede verkrijgen; gij vecht en gij strijdt. Gij hebt niets, omdat gij niet bidt.

Nochtans zal er strijd geleverd moeten worden. Welke strijd dienen wij dus te strijden, nu wij al gezien hebben hoe onze wapenuitrusting eruit moet zien. Het Woord wijst ons de weg en geeft het antwoord op de vraag.

2 Korinthiërs 10:3-6 *Want al leven wij in het vlees, wij trekken niet ten strijde naar het vlees, want de wapenen van onze veldtocht zijn niet vleselijk, maar krachtig voor God tot het slechten van bolwerken, zodat wij de redeneringen en elke schans, die opgeworpen wordt tegen de kennis van God, slechten, elk bedenksel als krijgsgevangene brengen onder de gehoorzaamheid aan Christus en gereed staan, zodra uw gehoorzaamheid volkomen is, alle ongehoorzaamheid te straffen.*

Wanneer wij dus volkomen vertrouwen op Hem die wij bezingen in ons volkslied, dan zal niets de toekomst van dit land en volk kunnen tegenhouden. Bepaalde negatieve zaken en omstandigheden zouden kansloos zijn zich in dit land te manifesteren. Gezegend zouden wij als volk zeker zijn. Maar als zaken die niet goed zijn zich toch manifesteren, dan moeten wij begrijpen dat dat zo is vanwege onze eigen ongehoorzaamheid en ons ongelooft.

Begeerte, hartstocht en geldzucht

Er is dus wel een andere strijd vanwege begeerten, afgunst, jaloezie, gierigheid, hebzucht en vooral geldzucht.

Het woord zegt: *Want de wortel van alle kwaad is de geldzucht. Het doet mensen wegzinken in dwaze en schadelijke begeerten, in verderf en ondergang. Maar wij moeten als volk en land deze dingen ontvluchten en jagen naar gerechtigheid, godsvrucht, geloof, liefde, volharding en zachtzinnigheid. En wij moeten strijden de goede strijd des geloofs.* 1 Timoteüs hoofdstuk 6.

‘Strei de f’ strei’ is hopelijk met het bovenstaande verduidelijkt. ‘Wi no sa frede’? Daarover kunnen we kort zijn. Want dat is volkomen tot zijn recht gekomen in het vorige hoofdstuk: Gado de wi fesiman. Als God met ons is, hoeven wij niet te vrezen.

In 1 Johannes 4:18, 20, 21 staat geschreven: *Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees uit; want de vrees houdt verband met straf en wie vreest, is niet volmaakt in de liefde. Indien iemand zegt: Ik heb God lief, doch zijn broeder haat, dan is hij een leugenaar. En dit gebod hebben wij van Hem: Wie God liefheeft, moet ook zijn broeder liefhebben.*

Het probleem van de totale mensheid in de wereld, dus ook in ons land, is dat wij bang zijn in God te geloven, Hem lief te heb-

ben en naar zijn wetten en verordeningen te leven. Wij kunnen daarom het offer, de prijs tot werkelijk succes, niet brengen. Wij klampen ons vast aan het materiële, aan dingen van nu, die wij allen toch achterlaten. De Schepper zegt duidelijk: Zoek eerst mijn Koninkrijk en Gerechtigheid en al het andere zal je bovendien geschonken worden.

Wat is al het andere? Met 'al het andere' wordt bedoeld, de redding die God zijn volk heeft beloofd.

Psalm 28:9 *Verlos dan uw volk en zegen uw erfdeel, weid hen en draag hen tot in eeuwigheid.*

Vele zegeningen heeft Hij zijn volk beloofd.

God zij met ons Suriname, Hij verheff' ons heerlijk land, Recht en waarheid maken vrij, Al wat goed is te betrachten, Gado de wi fesiman, Strei de f' strei wi no sa frede.

God zij met ons Suriname. God zegene land en volk van Suriname. Met dank aan de Schepper en zijn boodschapper Henri de Ziel, voor ons volkslied. Het zij zo.

Hoofdstuk 7

Aan Zijn grond zijn wij verpand

J.A.G. Koenders, C.A. Hoekstra, C. de Puy, H. de Ziel

In dit hoofdstuk, bij de voltooiing van dit boek, besteed ik kort aandacht aan de oorsprong, de historie tot het ontstaan van ons volkslied, alvorens te komen tot *Aan Zijn grond zijn wij verpand*. Wij moeten allereerst de vraag beantwoorden wat een volkslied eigenlijk is.

Een volkslied is een lied, dat dienst doet als volks- of staatsymbool voor een volk of natie, al dan niet samenvallend met of in een staatkundig verband.

Als voorbeeld neem ik ter verduidelijking daartoe het Wilhelmus, het volkslied van Nederland. Dat geldt volgens sommigen als het oudste volkslied ter wereld, de tekst dateert van 1626. Dit volkslied is een opstandlied uit de Tachtigjarige Oorlog, toen de Lage Landen in opstand kwamen tegen de repressiepolitiek van de Spaanse koning. Volkslied met staatkundig verband, de historische strijd, verzet tegen de Spaanse koning.

Onder invloed van het opkomende nationalisme kwamen in de 19e eeuw de volksliederen onder de aandacht in Europa: de meeste Europese volksliederen zijn van die tijd.

Het volkslied van Suriname kennen wij van de woorden: *God zij met ons Suriname en Opo! Kondreman un opo!* De tekst van

ons volkslied werd in 1959 officieel vastgesteld door de Staten van Suriname. Er was behoefte aan een eigen volkslied. Na de Tweede Wereldoorlog is men in vele oorspronkelijke kolonies naar het eigene gaan zoeken. Het zichzelf zijn, oftewel het nationalisme, kwam op in de oude kolonies. Ons land ging mee met de tijdgeest die toen heerste. Vrij zijn, onafhankelijk worden van het moederland. Suriname streefde ernaar om haar eigen volkslied te hebben en dat moest geschreven worden.

De tekst van het tweede couplet (het Sranan gedeelte) is geschreven door de dichter Trefossa. Trefossa heeft echter twee regels opgenomen uit de eerder geschreven tekst van J.A.G. Koenders.

De tekst van het eerste, Nederlandstalige couplet is een bewerking van het toen in gebruik zijnde onofficiële Surinaamse volkslied *Suriname's trotsche stroomen*, in 1893 als zondagschoollied geschreven door de Lutherse predikant Cornelis Atses Hoekstra.

De gebruikte melodie is in 1876 gecomponeerd door Johannes Corstianus de Puy (1835-1924).

Zegeningen, maar ook waarschuwingen

Aan Zijn grond zijn wij verpand voorafgaand aan de zinsnede *Hoe wij hier ook samen kwamen, of Wans ope tata komopo*, spreken boekdelen over de bedoeling en de aard van ons volkslied.

Ik verwijs hierbij naar de vorige hoofdstukken waar ik duidelijk,

met teksten uit de Bijbel, heb laten zien dat de tekst van ons volkslied bovennatuurlijk van aard is. Geïnspireerd is geworden ten goede van ons en ons land, echter alleen indien wij geloven in de inhoud van ons volkslied en de woorden in ons dagelijks leven willen toepassen.

Aan Gods volk werd volgens de Bijbel het land Israël gegeven. In Ezechiël 11:17 lezen wij: ***Zo zegt de Here Here: Ik zal u vergaderen uit de volken en u bijeenbrengen uit de landen waarin gij verstrooid zijt, en ik zal u het land Israël geven.***

Wanneer wij bezingen dat wij Gods volk zijn, dan geven wij hier ook aan dat waar wij ook vandaan komen, het Gods genade is om ons hier in dit land bijeen te brengen en ons aan Zijn grond te verpanden, aan dit land te binden, ons dit land te schenken. We zien hier het beeld van Gods volk en het beloofde land.

Suriname staat niet zomaar bekend als het land waar het volk uit verschillende etnische afkomsten en verschillende godsdiensten bestaat die vredig naast elkaar leven, dienende als een voorbeeld voor de wereld.

Maar er is verantwoordelijkheid naar God toe, indien wij bewust begrijpen waartoe wij door Hem geroepen zijn, ernaar te leven en onszelf en land daartoe in te richten. Maar hoe moeten wij dat doen?

In hetzelfde boek Ezechiëls, krijgen wij het antwoord:

Ezechiëls 11:19, 20 ***Ik zal hun één hart geven en een nieuwe geest in hun binnenste en Ik zal het hart van steen uit hun lichaam verwijderen en hun een hart van vlees geven, opdat zij naar mijn inzettingen zullen wandelen en naarstig mijn verordeningen onderhouden; zij zullen Mij tot een volk en Ik zal hun tot een God zijn.***

Omdat wij ervoor gekozen hebben de God van de hemel en de aarde, de Schepper, als onze Leidsman te bezingen en dus te beschouwen. Dat Hij het is die ons land verheft, en wij dus onbevreesd kunnen zijn. Hij met ons is en wij zeggen en verklaren, dat wij allen naar hier gekomen zijn en aan Zijn grond zijn verpand. Dan zijn de consequenties dat wij naar Zijn richtlijnen moeten leven. Het tegendeel doen heeft ook consequenties. Wij weten al dat God niet met zich laat spotten, maar dat Hij ook een God van zegeningen is, die zijn beloften naar zijn volk toe nakomt.

God zegt aan zijn volk dat Hij dat alles en nog veel meer voor hen zal betekenen en kan doen. Echter, wanneer de mensen nalaten naar zijn verordeningen te leven, zullen daaraan diepgaande gevolgen zijn verbonden.

Voor ons geldt daarom ook de waarschuwing die hij aan zijn volk gaf: Ezechiëls: 11-21 ***Maar de wandel van hen die hun hart verpand hebben aan hun afschuwelijkheden en gruwelen, zal Ik op hun hoofd doen neerkomen, luidt het woord van de Here Here.***

Politiek gezien een waarschuwing voor diegenen die het niet nauw nemen met God en ons volkslied. Een waarschuwing voor hen: politici die in dit land plunderen, uitbuiten, vernerden, verarmen, onderdrukken en zichzelf ten koste van alles verrijken. Maar ook voor het volk zelf, dat eveneens corrupt is, misdaden bedrijft, zichzelf verrijkt middels de drugshandel, dat verslaafd is aan alcohol, drugs, gokken e.d. Wij praten dan niet over geweld tegen vrouwen en mannen. Verwaarlozing van kinderen en kindermishandeling.

Wij zijn gewaarschuwd. Als wij stokstijf staan bij het zingen van ons volkslied, doch het niet menen met hetgeen wij zingen; als wij ervan uitgaan dat wij een God bezingen die wij niet kennen en in wie wij ook niet willen geloven; dan zij het gezegd: 'Geloof zonder werken is dood geloof'.

God laat niet met zich spotten; wat wij zaaien zullen wij zeker oogsten.

Aan Zijn grond zijn wij verpand

Aan dit land is ons lot verbonden. Dit land is ons door God gegeven, er te wonen en te werken. Naar recht en waarheid te leven. Met de kracht van God dit land groot te maken. Maakt niet uit vanwaar wij gekomen zijn. Hij leidt ons, wij zijn onbevreesd om steeds het goede te doen.

Daarom zullen wij nergens anders God en ons land willen bezingen dan op deze grond, in dit land Suriname, met God in gedachten.

In psalm 137:4-6 staat geschreven over Gods volk en zijn lied:
Hoe zouden wij des Heren lied zingen op vreemde grond? Indien ik u vergete, o Jeruzalem (Suriname) zo vergete mij, mijn rechterhand; mijn tong kleve aan mijn verhemelte, als ik uwer niet gedenk, als ik Jeruzalem (Suriname) niet verhef boven mijn hoogste vreugde.

Uitleg is hierbij niet nodig. Ik stel daarom nogmaals duidelijk:
Aan Zijn grond zijn wij verpand, God zij met ons Suriname.

Nawoord

Ik heb apostel Kenneth Donk maar één keer in mijn leven ontmoet en niet eens zo lang geleden. Ik had mijn goede vriend Melvin Linscheer gevraagd of hij iemand in Nickerie kende die me kon invoeren in de geschiedenis van dat district. Donk was die persoon. Hij schreef erover in dagbladen. Hij was lange tijd directeur van een Muloschool in Nickerie. Hij was vakbondsleider, activist, progressieve politicus, pedagoog, cultuurkenner, manager bij de Schouwburg van Nickerie en apostel van de Nickerie City Church, onderdeel van een internationale organisatie: de Open Bible Standard Churches.

We hebben uitvoerig met elkaar gesproken. Hij gaf me een rondleiding in de Schouwburg. Hij maakt een diepe indruk op me: een gelovige man, een oprechte strijder tegen kolonialisme, een integere man, een man met humor.

Hij vertelde me dat hij twee boeken (één voor volwassenen en één voor de jeugd) had geschreven over het volkslied vanuit een Bijbelse interpretatie. Ik heb een atheïstische achtergrond en heb door de theorie van Decolonizing The Mind veel te maken met strijders die vanuit een religieuze en spirituele basis nadenken over het leven en de strijd voor een rechtvaardige samenleving.

Toen Donk me vroeg om een nawoord te schrijven voor zijn boek, dacht ik bij mezelf: vroeger zou ik daar negatief op hebben gereageerd. Wat moet een atheïst schrijven in een boek van een diepgelovige Christen die de ene Bijbeltekst na de andere

aanhaalt? Nu is dat anders. Vroeger was het Marxisme de dominante theorie over de bevrijding van de mensheid. Met de val van de Sovjet-Unie zijn er nieuwe stromingen bijgekomen die met de label 'dekoloniale theorie' worden aangeduid. Hun analyse over onderdrukking en bevrijding vindt haar inspiratiebron in de bevrijdingstheologie, zoals de Christelijke en de Islamitische bevrijdingstheologie.

In de boeken van Donk zie ik elementen van de bevrijdingstheologie terugkomen. Een element is het oppakken van één idee - een zin uit het Surinaamse volkslied - en dat plaatsen in een theologisch kader (de Bijbel), om vervolgens uitvoerig te analyseren hoe je naar dat idee kunt kijken vanuit dat kader. Veel bevrijdingsfilosofen gebruiken die methode. Mijn goede vriend professor Ramon Grosfoguel van de University of California Berkeley heeft die methode gebruikt met de werken van Frantz Fanon, een bevrijdingsfilosoof uit Martinique. Fanon heeft racisme geanalyseerd met het concept van de *zone of being and non-being*. Daar bedoelt hij mee dat racisme een wereldwijd systeem is waarin kolonialisme twee werelden (zones) heeft geschapen. Eén wereld waar witte mensen zich superieur achten en zich als volwaardige mensen beschouwen die bestaansrecht hebben (de *zone of being*) en een andere wereld van mensen van kleur die beschouwd en behandeld worden als minderwaardige mensen, die niet dezelfde rechten hebben als de mensen die leven in de *zone of being* en daarom hun wereld er één is waarin hun bestaansrecht ontkend wordt. Fanon heeft het in één zin genoemd. Grosfoguel heeft het uitgewerkt tot een theorie.

Donk gebruikt dezelfde methode. Hij neemt een zin uit het volkslied, bijv. *God zij met ons Suriname*, en bouwt een analyse op vanuit Bijbelse teksten, waaruit hij dan concludeert: *Wanneer God met Suriname is, betekent het dat God het volk van Suriname begeleiding biedt, in alle omstandigheden.*

De zin *Recht en waarheid maken vrij* gebruikt hij om uit te wijden over moreel leiderschap. Hij haalt Job 34:17 aan: *Kan iemand die het recht haat, leidsman zijn?*

Hij concludeert: *De leiders van Gods volk kunnen niet zijn: misleiders, leugenaars, racisten, uitbuiters, oplichters, dieven, zij die corrupt zijn, e.d. Dit soort mensen hebben wij niet nodig in geen enkele politieke partij.*

Opvallend vond ik zijn stelling: *Er is geen dwang in godsdienst.* Dit is de letterlijk tekst van een Soera (vers) uit de Koran: Soera Al-Baqarah, regel 256. Het wordt door Islamitische bevrijdingstheologen gebruikt in het formuleren van een visie op de relatie tussen godsdienst en vrijheid.

Donk heeft zijn eigen versie van de Christelijke bevrijdingstheologie. Hij verwijst niet naar Christelijke theologen uit deze school in Afrika of Latijns-Amerika. Hij gaat direct naar de bron - de Bijbel - en maakt zijn eigen analyse van het volkslied vanuit dat kader. Dat vond ik zo interessant aan zijn boeken.

Ik heb ze met heel veel plezier gelezen.

Sandew Hira

Wetenschappelijk directeur DEKOSUR

3 juni 2019